

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«НІЖИНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ф.В.о. директора коледжу

О.В.Литовченко

01 2021 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАННЯ
І ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ
У ВІДОКРЕМЛЕНОМУ СТРУКТУРНОМУ ПІДРОЗДІЛІ
«НІЖИНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»**

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок проведення навчання
і перевірки знань з питань охорони праці
ВСП «Ніжинський фаховий коледж НУБіП України»

1. Загальні положення

1.1. Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці встановлює порядок навчання та перевірки знань з питань охорони праці працівників ВСП «Ніжинський фаховий коледж НУБіП України» (далі – Коледж) у процесі трудової діяльності, а також студентів під час трудового та професійного навчання.

1.2. Положення спрямоване на реалізацію у Коледжі системи безперервного навчання з питань охорони праці посадових осіб та інших педагогічних працівників, надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків і правил поведінки у разі виникнення аварій.

1.3. Нагляд за дотриманням вимог цього положення здійснюють органи державного нагляду за охороною праці, а контроль – служби охорони праці центральних і місцевих органів виконавчої влади.

1.4. Визначення понять і термінів

У цьому положенні наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

- **навчання з питань охорони праці** – це навчання працівників, студентів з метою отримання необхідних знань і навичок з питань охорони праці або безпечного ведення робіт;
- **робота з підвищеною небезпекою** – робота в умовах впливу шкідливих та небезпечних виробничих чинників або така, де є потреба в професійному доборі, чи пов'язана з обслуговуванням, управлінням, застосуванням технічних засобів праці або технологічних процесів, що характеризуються підвищеним ступенем ризику виникнення аварій, пожеж, загрози життю, заподіяння шкоди здоров'ю, майну, довкіллю;
- **спеціальне навчання** – щорічне вивчення працівниками, які залучаються до виконання робіт з підвищеною небезпекою або там, де є потреба в професійному доборі, вимог відповідних нормативно-правових актів з охорони праці;
- **стажування** – набуття особою практичного досвіду виконання виробничих завдань і обов'язків на робочому місці закладу після теоретичної підготовки до початку самостійної роботи під безпосереднім керівництвом досвідченого фахівця;
- **дублювання** – самостійне виконання працівником (дублером) професійних обов'язків на робочому місці під наглядом досвідченого працівника з обов'язковим проходженням протиаварійного і протипожежного тренувань.

2. Організація навчання і перевірки знань з питань охорони праці

2.1. Працівники під час прийняття на роботу і в процесі роботи, а також студенти під час трудового і професійного навчання проходять у коледжі інструктажі, навчання та перевірку знань з питань охорони праці, надання

домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, а також правил поведінки у разі виникнення аварії.

2.2. Організацію навчання та перевірки знань з питань охорони праці працівників здійснює працівник підрозділу з охорони праці.

2.3. Навчання з питань охорони праці в частині організації освітнього процесу (формування навчальних груп, розробка навчально-тематичних планів та програм, форм навчальної документації та порядок їх ведення тощо) здійснюється відповідно до вимог законодавства та нормативно-правових актів у галузі освіти.

2.4. Навчання з питань охорони праці може проводитись як традиційними методами, так і з використанням сучасних видів (технологій) навчання – модульного, дистанційного тощо, а також із використанням технічних засобів навчання: аудіовізуальних, комп'ютерних навчально-контролюючих систем, комп'ютерних тренажерів.

2.5. Особи, які суміщають професії, проходять навчання, інструктаж і перевірку знань з питань охорони праці як з їхніх основних професій, так і з професій за сумісництвом.

2.6. Перед перевіркою знань з питань охорони праці у Коледжі для працівників організовується навчання: лекції, семінари та консультації.

2.7. Перевірка знань працівників з питань охорони праці проводиться за нормативно-правовими актами з охорони праці, додержання яких входить до їхніх функціональних обов'язків.

2.8. Перевірка знань працівників з питань охорони праці у Коледжі здійснюється комісією з перевірки знань з питань охорони праці (далі – комісія) навчального закладу, склад якої затверджується наказом директора. Головою комісії призначається директор коледжу або його заступник, до посадових обов'язків яких входить організація роботи з охорони праці, а в разі потреби створення комісій в окремих структурних підрозділах, їх очолюють керівник відповідного підрозділу чи його заступник. До складу комісії входять: фахівець служби охорони праці (підрозділу), керівники структурних підрозділів, представник профспілкового комітету. До складу комісії можуть залучатися страхові експерти з охорони праці відповідного робочого органу виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України та викладачі охорони праці, які проводили навчання. Комісія вважається правочинною, якщо до її складу входять не менше трьох осіб.

2.9. Усі члени комісії у порядку, встановленому положенням, повинні пройти навчання та перевірку знань з питань охорони праці.

2.10. Перелік питань для перевірки знань з охорони праці працівників, з урахуванням специфіки виробництва, складається членами комісії та затверджується директором Коледжу.

2.11. Формою перевірки знань з питань охорони праці працівників є тестування, залік або іспит. Тестування проводиться комісією за допомогою технічних засобів (автоекзаменатори, модульні тести тощо), залік або іспит – за екзаменаційними білетами у вигляді усного або письмового опитування.

2.12. Результат перевірки знань з питань охорони праці оформлюється протоколом засідання комісії з перевірки знань з питань охорони праці. Термін зберігання протоколів перевірки знань з питань охорони праці не менше 5 років. Особам, які під час перевірки знань з охорони праці виявили задовільні результати, видається посвідчення про перевірку знань з питань охорони праці. При цьому в протоколі та посвідченні у стислій формі зазначається перелік основних нормативно-правових актів з охорони праці та з безпечного виконання конкретних видів робіт, в обсязі яких працівник пройшов перевірку знань.

2.13. Працівникам, які проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці, видача посвідчень є обов'язковою лише тим, хто виконує роботи підвищеної небезпеки.

2.14. При незадовільних результатах перевірки знань з питань охорони праці працівники протягом одного місяця повинні пройти повторне навчання і повторну перевірку знань.

2.15. Не допускаються до роботи працівники, у тому числі посадові особи, які не пройшли навчання, інструктаж і перевірку знань з питань охорони праці.

2.16. Відповідальність за організацію і здійснення інструктажів, навчання та перевірки знань працівників з питань охорони праці покладається на директора Коледжу.

2.17. Представники профспілкового комітету, як члени постійно діючих комісій із перевірки знань з питань охорони праці, проходять навчання з питань охорони праці відповідно до Типового положення, а перевірку знань у порядку, визначеному відповідними громадськими організаціями за участю представника спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці.

3. Організація проведення інструктажів з питань охорони праці

3.1. Працівники, під час прийняття на роботу та періодично, повинні проходити у коледжі інструктажі з питань охорони праці, надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, а також із правил поведінки та дій при виникненні аварійних ситуацій, пожеж і стихійних лих.

3.2. За характером і часом проведення інструктажів з питань охорони праці (далі – інструктажі) поділяються на вступний, первинний, повторний, позаплановий та цільовий.

3.3. Вступний інструктаж проводиться:

- з усіма працівниками, які приймаються на постійну або тимчасову роботу, незалежно від їх освіти, стажу роботи та посади;
- із працівниками інших організацій, які прибули до коледжу і беруть безпосередню участь у виробничому процесі, або виконують інші види робіт за договором;
- зі студентами, які прибули до коледжу для проходження педагогічної практики.

Вступний інструктаж проводиться фахівцем служби (підрозділу) охорони праці або іншим фахівцем відповідно до наказу по коледжу, який в установленому положенням порядку пройшов навчання і перевірку знань з питань охорони праці.

Вступний інструктаж проводиться в кабінеті охорони праці або в приміщенні, що спеціально для цього обладнано, з використанням сучасних технічних засобів навчання, навчальних та наочних посібників за програмою, розробленою службою охорони праці з урахуванням особливостей виробництва. Програма та тривалість інструктажу затверджуються директором Коледжу. Запис про проведення вступного інструктажу робиться в журналі реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці, який зберігається службою (підрозділом) охорони праці або працівником, що відповідає за проведення вступного інструктажу, а також у наказі про прийняття працівника на роботу.

3.4. Первинний інструктаж проводиться до початку роботи безпосередньо на робочому місці з працівником:

- новоприйнятим (постійно чи тимчасово) до Коледжу;
- який переводиться з одного структурного підрозділу коледжу до іншого;
- який виконуватиме нову для нього роботу;
- відрядженим працівником іншого підприємства, який бере безпосередню участь у роботі закладу освіти.

Первинний інструктаж на робочому місці проводиться безпосередніми керівниками індивідуально або з групою осіб одного фаху за діючими у коледжі інструкціями з охорони праці відповідно до виконуваних робіт.

Первинний інструктаж проводиться зі студентами коледжу викладачами, керівниками практик, майстрами виробничого навчання:

- до початку трудового або професійного навчання;
- перед виконанням кожного навчального завдання, пов'язаного з використанням різних інструментів, матеріалів тощо.

3.5. Повторний інструктаж проводиться безпосередніми керівниками на робочому місці індивідуально з окремим працівником або групою працівників, які виконують однотипні роботи, за обсягом і змістом переліку питань первинного інструктажу. Повторний інструктаж проводиться в терміни, визначені нормативно-правовими актами з охорони праці, які діють у галузі освіти, або в Коледжі з урахуванням конкретних умов праці, але не рідше:

- на роботах з підвищеною небезпекою - 1 раз на 3 місяці;
- для решти робіт - 1 раз на 6 місяців.

3.6. Позаплановий інструктаж проводиться безпосередніми керівниками або фахівцем служби (підрозділу) охорони праці з працівниками на робочому місці або в кабінеті охорони праці:

- при введенні в дію нових або переглянутих нормативно-правових актів з охорони праці, а також при внесенні змін та доповнень до них;
- при зміні технологічного процесу, заміні або модернізації устаткування, приладів та інструментів, матеріалів та інших факторів, що впливають на стан охорони праці;
- при порушеннях працівниками вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що призвели до травм, аварій, пожеж тощо;
- при перерві в роботі виконавця робіт більш ніж на 30 календарних днів - для робіт з підвищеною небезпекою, а для решти робіт - понад 60 днів.

Позаплановий інструктаж може проводитись індивідуально з окремим працівником або з групою працівників одного фаху. Обсяг і зміст позапланового

інструктажу визначаються в кожному окремому випадку залежно від причин і обставин, що спричинили потребу його проведення.

Позаплановий інструктаж зі студентами проводиться викладачами, класними керівниками, майстрами виробничого навчання при порушенні ними вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що можуть призвести чи призвели до травм, аварій, пожеж тощо.

3.7. Цільовий інструктаж проводиться безпосередніми керівниками з працівниками:

- при ліквідації аварії або стихійного лиха;
- при проведенні робіт, на які відповідно до законодавства, оформлюються, наказ або розпорядження.

Цільовий інструктаж проводиться індивідуально з окремим працівником або з групою працівників. Обсяг і зміст цільового інструктажу визначаються залежно від виду робіт, що виконуватимуться.

3.8. Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі проводить безпосередній керівник робіт або керівник структурного підрозділу

3.9. Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі завершуються перевіркою знань у вигляді усного опитування або за допомогою технічних засобів, а також перевіркою набутих навичок безпечних методів праці, особою, яка проводила інструктаж. При незадовільних результатах перевірки знань, умінь і навичок щодо безпечного виконання робіт після первинного, повторного чи позапланового інструктажів, протягом 10 днів додатково проводяться інструктаж і повторна перевірка знань.

При незадовільних результатах перевірки знань після цільового інструктажу допуск до виконання робіт не надається. Повторна перевірка знань при цьому не дозволяється.

3.10. Про проведення первинного, повторного, позапланового та цільового інструктажів та їх допуск до роботи, особа, яка проводила інструктаж, уносить запис до журналу реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці. Сторінки журналу реєстрації інструктажів повинні бути пронумеровані, прошнуровані і скріплені печаткою.

У разі виконання робіт, що потребують оформлення наряду-допуску, цільовий інструктаж реєструється в цьому наряді-допуску, а в журналі реєстрації інструктажів - не обов'язково.

3.11. Перелік професій та посад працівників, які звільняються від повторного інструктажу, затверджується директором Коледжу. До цього переліку можуть бути зараховані працівники, участь у виробничому процесі яких не пов'язана з безпосереднім обслуговуванням об'єктів, машин, механізмів, устаткування; застосуванням приладів та інструментів, збереженням або переробкою сировини, матеріалів тощо.

4. Стажування, дублювання і допуск працівників до роботи

4.1. Новоприйняті до Коледжу працівники після первинного інструктажу на робочому місці до початку самостійної роботи повинні під керівництвом досвідчених, кваліфікованих працівників пройти стажування протягом не менше

2-15 змін або дублювання протягом не менше шести змін. Стажування або дублювання проводиться, як правило, під час професійної підготовки на право виконання робіт з підвищеною небезпекою у випадках, передбачених нормативно-правовими актами з охорони праці.

4.2. Допуск до стажування (дублювання) оформлюється наказом. У наказі визначається тривалість стажування (дублювання) та вказується прізвище працівника, відповідального за проведення стажування (дублювання).

4.3. Перелік посад і професій працівників, які повинні проходити стажування (дублювання), а також тривалість стажування (дублювання) визначаються директором коледжу відповідно до нормативно-правових актів з охорони праці. Тривалість стажування (дублювання) залежить від стажу і характеру роботи, а також від кваліфікації працівника.

4.4. Директору коледжу надається право своїм наказом звільняти від проходження стажування (дублювання) працівника, який має стаж роботи за відповідною професією не менше 3 років або переводиться з одного підрозділу до іншого, де характер роботи та тип обладнання, на якому він працюватиме, не змінюються.

4.5. Стажування (дублювання) проводиться за програмами для конкретної професії, які розробляються у відділі освіти відповідно до функціональних обов'язків працівника, і затверджуються начальником відділу освіти (керівником структурного підрозділу).

4.6. Стажування (дублювання) проводиться на робочих місцях навчального закладу. У процесі стажування працівники повинні виконувати роботи, які за складністю, характером, вимогами безпеки відповідають роботам, що передбачаються функціональними обов'язками цих працівників.

4.7. У процесі стажування (дублювання) працівник повинен:

- закріпити знання щодо правил безпечної експлуатації технологічного обладнання, технологічних і посадових інструкцій та інструкцій з охорони праці;
- оволодіти навичками орієнтування у виробничих ситуаціях у нормальних і аварійних умовах;
- засвоїти в конкретних умовах технологічні процеси і обладнання та методи безаварійного керування ними з метою забезпечення вимог безпеки праці.

4.8. Після закінчення стажування (дублювання) та при задовільних результатах перевірки знань з питань охорони праці наказом (розпорядженням) начальника відділу освіти (або керівника структурного підрозділу) працівник допускається до самостійної роботи, про що робиться запис у журналі реєстрації інструктажів.

Розглянуто на засіданні Профкому коледжу

Протокол № 17 від 28 грудня 2021 року.

Схвалено Педагогічною радою коледжу

Протокол № 7 від 4 січня 2021 року.

Положення введено в дію

Наказом № 03 від 04 січня 2021 року.